

۲۰۸۰۰۲۷

بسم الله الرحمن الرحيم

نقش آفرینی هنر در سازمان

www.ketab.ir

تألیف:

دکتر افشین دبیری

سرشناسه	دبیری، افشین، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	نقش آفرینی هنر در سازمان / تالیف افشین دبیری
مشخصات نشر	تهران، فوژان، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	۱۷۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۱۲۱-۰۲-۵
یادداشت	کتابنامه: ص ۱۷۱
موضوع	حمایت از هنر Art patronage
رده‌بندی کنگره	Organization سازمان
رده‌بندی دیوبی	NX ۷۰۰
شماره کتابشناسی ملی	۷۰۴/۳۶
	۵۹۸۹۴۳۳

نشر فوژان

نقش آفرینی هنر در سازمان

مؤلف: افشین دبیری
طراح جلد: لعلیا دبیری
حداکثر صفحه‌آرایی: اعظم فتحی
نگار فنی: ابوذر مرادی
شمارگان: ۵۰۰ جلد
ترتیب چاپ: اول (۱۳۹۸)
چاپ / صحافی: سیمین زرین / کیمیا

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن بطور کلی و جزئی (چاپ، فتوکپی، فایل صوتی، تست‌سازی و انتشار الکترونیکی...) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع بوده و قابل پیگرد قانونی است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۲۱-۰۲-۵

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

نشر فوژان کتاب

تهران، م انقلاب، خ لبافی‌نژاد بین کارگر جنوبی و اردیبهشت، نبش کوچه درخشان
پلاک ۲، ط اول.

تلفن: ۰۹۱۲۶۸۶۰۹۲۳-۶۶۴۰۸۵۰۱-۶۶۴۹۰۲۰۹

WWW.FOZHANPUB.IR

Email: fozhan.pub@yahoo.com

فهرست

صفحه	عنوان
۷	سرآغاز
۱۱	فصل اول: اهمیت هنر در مدیریت
۱۱	مقدمه
۱۳	چالش‌های مدیریت در دوران جدید کسب‌وکار
۲۰	نیاز به اصول مدیریتی جدید
۲۲	از پارادایم مابین مدیریت تا پارادایم پسامدرن
۳۲	ماهیت هنر - هنرشناسی سازمان‌ها: نقش عواطف و عناصر
۳۸	اهمیت عواطف در سازمان‌ها
۴۲	هنر: قلمرو جدید در الهام‌بخشی مدیریت
۵۳	فصل دوم: مداخله هنری در سازمان‌ها
۵۳	مقدمه
۵۵	مداخله‌های هنری، عواطف و انرژی در سازمان
۵۹	انرژی و ظرفیت سازمانی برای عمل
۶۲	پویایی‌های عواطف و انرژی در سازمان‌ها
۶۳	توسعه تاریخی و گستره جغرافیایی مداخله‌های هنر در
۶۶	گفتمان‌های متفاوت
۶۹	فصل سوم: عملی ساختن هنر: ابتکارهای هنرنیاد
۶۹	مقدمه
۷۲	مداخله‌های هنری
۷۳	فرم‌های مدیریتی مداخله‌های هنری
۷۷	قالب‌های مداخله‌های هنرنیاد
۸۰	مبانی سازنده مداخله‌های هنرنیاد: محصولات و
۸۸	تأثیر مداخله‌های هنری
۸۹	تأثیر مداخله‌های هنرنیاد بر اجزای سازمانی
۹۱	درک ابعاد زیبایی‌شناسی سازمانی متأثر از مداخله‌های

۹۳	سازوکارهای مداخله‌های هنرنیاد
۱۰۱	فصل چهارم: تجربه‌های عملی در یادگیری هنرمندانه
۱۰۲	تأثیر بحران مالی
۱۰۳	هنر و یادگیری
۱۰۵	فناوری
۱۰۶	پیشران‌های مداخله هنری
۱۰۷	انرژی و انگیزه
۱۰۸	اختلال سازنده
۱۱۲	مداخله‌های هنری در بافت‌های آموزش و توسعه
۱۱۶	یادگیری هنرمندانه
۱۱۹	فصل پنجم: روش‌های هنرنیاد
۱۱۹	هنر به مثابه پژوهش
۱۲۴	روش‌های پژوهشی هنرنیاد
۱۳۷	اتحاد هنرمند و پژوهشگر
۱۳۹	فصل ششم: ارزش افزودن مداخله‌های هنری در سازمان
۱۳۹	مقدمه
۱۴۱	مداخله‌های هنری به مثابه فضای بینابینی در سازمان‌ها
۱۴۳	مستندسازی مداخله‌های هنری در سازمان
۱۴۵	۱. اثرات در سطح فردی
۱۴۷	۲. اثرات در سطح بین فردی
۱۵۰	۳. اثرات بر کل سازمان
۱۵۲	۴. سایر اثرات
۱۵۵	فضاسازی فراتر از فضای بینابینی
۱۵۷	فصل هفتم: ارزیابی تأثیر سازمانی ابتکارهای هنرنیاد
۱۵۷	فرصت‌ها و چالش‌ها
۱۵۹	ابتکارهای هنرنیاد و ارزش آفرینی سازمانی
۱۶۳	ارزیابی از طریق نقشه‌ها: رویکرد روایی برای ارزیابی
۱۶۶	نقشه ارزش هنر
۱۶۸	استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی برای عملیاتی
۱۷۱	منابع

سرآغاز

چرا باید سازمان‌های امروزی به هنر توجه کنند؟ نقش و تأثیر هنر در ارزش‌ها و عملکرد سازمان چیست؟ این کتاب در کار پاسخ به این پرسش‌ها و تبیین روش‌ها و ابزار مداخله‌های هنری در سازمان است. هنر معدن غنی از ایده‌ها، فتن، مهارت‌ها، فرایندها و فراورده‌هاست. هنر قلمرو جدیدی از الهام‌بخشی در مدیریت است. هنر رویکردها و ابزارهای نوینی در رویارویی با چالش‌های نوپدید در اختیار سازمان‌ها می‌گذارد و بدین ترتیب از ظرفیتهای نوآوری و تحول و ارزش‌آفرینی پشتیبانی می‌کند و در نتیجه سبب به‌یادماندگی و عملکرد کسب‌وکار می‌شود. ظرفیت تغییر در سازمان‌ها به ظرفیت کارکنان آن سازمان از لحاظ عواطف و انرژی بستگی دارد. عواطف، بُعد اراده‌ای آدمی است که به‌وسیله تجربه‌های زیباشناختی فعال می‌شود. پس سازمان‌ها در کنار ذهن منطقی و عقلانی کارکنان، به ذهن عاطفی و هیجانی آنها نیاز دارند تا بتوانند در دنیای متلاطم کسب‌وکار، تاب‌آور سازگار و نوآور باشند.

در عصر سازمان‌های پسامدرن و سنت‌گریز، تنها نمی‌توان به نظریات کنترل و کارایی کارکنان توجه و تمرکز کرد. سازمان‌ها باید با برانگیختن عواطف و انرژی افراد، مسیر تسهیم دانش را هموار کنند تا هر یک از آنها بتوانند به عنوان عامل تحول و نوآوری عمل کنند. اینگونه است که وجه انسانی سازمان‌ها روز به روز برجسته‌تر می‌شود و دستاوردهای تقویت ظرفیت عاطفی و انگیزشی افراد، در انعطاف‌پذیری، سازگاری، چابکی،

خلاقیت، نوآوری و ارزش آفرینی جلوه می‌کند.

نقاط تماس هنر با سازمان عبارت است از «مداخله‌های هنری» یا به تعبیر دیگر «ابتکارهای هنرنیاد». از این طریق است که افراد، اقدامات یا محصولات دنیای هنر برای ایجاد تغییر وارد سازمان می‌شوند. مداخله‌های هنری می‌تواند یادگیری فردی و سازمانی در پی داشته باشد، احساسات مثبت کارکنان را تقویت کند، تنش‌های منفی را رفع نماید و بنابراین با افزایش سطح انرژی فردی، گروهی و سازمانی به ارتقای عملکرد و توسعه سازمانی منجر شود.

اداره هنر به هرگونه اقدام مدیریتی است، با استفاده از یک یا چند فرم هنری، نرم‌های بسی متنوع هستند و بسته به نوع سازمان و بلوغ کارکنان و هدف مورد نظر می‌توانند به تنهایی یا چندتایی به کار گرفته شوند؛ از نقاشی و شعر، داستان‌سرایی تا فیلم و تئاتر و عکاسی و طراحی و پویانمایی و... این اقدامات می‌تواند کوتاه‌مدت باشد و یا به شکل پروژه‌ها و برنامه‌های بلندمدت اجرا شود. مداخله‌های هنری در قالب آموزش، حضور هنرمندان در سازمان، تیم‌سازی، پژوهش، رویدادهای سازمانی، مسئولیت اجتماعی و موارد آن قابل انجام است.

تردیدی نیست که مداخله‌های هنری با توجه به تفاوت‌ها و تنش ذاتی بین دو دنیای هنر و سازمان آسان نخواهد بود اما اگر بتوان از اختلال بین آنها را سامان داد، این اختلال سازنده خواهد بود. نقش رهبران سازمان و مدیران اجرایی در این فرایند بسیار تأثیرگذار است. مدیران باید از فضایی انرژی‌زا که مداخله‌های هنری در سازمان ایجاد می‌کند پشتیبانی کنند. حضور هنرمندان در سازمان نیز انگیزاننده است. آنها با استفاده از زبان و روش‌های متفاوت می‌توانند حس زیباشناختی کارکنان را تحریک کنند. مداخله‌های هنری در سطوح مختلف فردی، بین فردی و سازمانی

اثرگذار است.

تردید نیست که مداخله‌های هنری و یا انجام ابتکارهای هنرنیاد در سازمان حوزه‌ای نوپدید است که در آغاز راه است و بنابراین هنوز حجم آثار مکتوب و تجربه‌های عملی چندان انباشته نیست. این کتاب معرفی مختصر از چشم‌انداز جذابی است که رویکردها، ابزارها و دستاوردهای مداخلات هنر در اختیار سازمان‌ها قرار می‌دهد. این مسیر هرچند دشوار باید پیموده شود تا حوزه مدیریت و سازمان نیز همچون اجتماع، از برکات هنر و جنبه‌های جلوه‌های متنوع آن بهره‌گیرد. خوشبختانه برخی سازمان‌های ایرانی در این وادی گام نهاده‌اند و کوشش کرده‌اند از تجربه اجرای ابتکارهای هنرنیاد در سازمان خود بهره‌برند. نگارنده این کتاب نیز تجربه‌هایی در کاربست روش هنرنیاد در سازمان‌ها بر پایه مفاهیم ارائه شده دارد که اگر تقدیر موافق تدبیر باشد، در آینده در اختیار علاقمندان قرار خواهد داد.

افشین دایی

afshin.daei@gmail.com